

“వీధిలో దీపముంచలేదే?” అంటూ లోపలికి వచ్చిన మూర్తి నట్టింట్లో తల వంచుకుని గోడకు చేరబడి కూర్చున్న సుశీల వైపు చూసి, “ఏమిటిలా కూర్చున్నావ్. పొద్దుపోయింది. వీధి అందరి గడపల్లో దీపాలు వెలుగుతుంటే నువ్వు!.....” ఆగి వచ్చివున్న ఆమె ముఖంలోకి చూశాడు.

ఆమె చెక్కిళ్ళ మీంచి జారే కన్నీరు, ముఖం పవిత్రమెగులలో తుడుచుకుని దీర్ఘంగా నిట్టూర్చు వదిలి అలా మౌనంగా వుండిపోయింది.

అతను గ్రహించాడు కాని, ఆ ప్రసక్తి తేకూడదనీ, విస్మరించాలని ఏనాడో అనుకున్నాడు కనుక, “లే! దీపాలు వెలిగించు” అన్నాడు.

ఆమె తల అడ్డంగా ఊపింది దీపాలు వెలిగించనన్నట్లు.

“లే! ఒకటి రెండు దీపాలన్నా వెలిగించు” అంటూ, ఆ గదిని ఆసుకుని వున్న మేడమెట్ల వైపు నడిచాడు.

ఒకటి, రెండు అని పేలవంగా నవ్వి “రెండవ దీపం ఆరిపోయిందిగా, తోడు లేకపోతే ఈ దీపం వెలగనం

చిన్నతనంలో తానుండే పల్లెటూరిలో తాలూకు ఇళ్ళు ఎక్కువేమో ఏ మూలో కొంపలంబుకునేవి. మర్నాడు రచ్చబండ దగ్గర తగువు ధర్మాలు. ఇదీ ఆ పండగ సందడి.

ఈ రోజు గత సంవత్సరం, లేదా కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం జరిగిన దీపావళి దివ్యలు గుండెను కాలిన మంట చల్లారక, ఈ పండుగనే శపించి కన్నీరు కార్చేవారు. కొందరయితే జాగ్రత్త సుమా! బనీస్తు, చొక్కాలు విప్పెయ్యండి అని హెచ్చరికలు చేస్తూ, పిల్లల్ని కనిపెట్టు కుని తిరిగి పండగ జరిపించుకుని తేలిగ్గా అయిపోయింది పండగ అని ఊపిరి పీల్చి హాయిగా నిద్రపోయేవారు కొందరు.

ఒక్కో చోట మందుగుండు సామాన్లు తగులబడి

అమ్మాయిలా బజారుకెళ్ళి తనకు కావల్సినవన్నీ కొనుక్కుని తగ లేసేది. వాళ్ళ నాన్న ప్రత్యేకంగా, దీపావళి పండగ ముందు వచ్చి పండగకి రండి అని ఆహ్వానించేవాడు. రామంటే, కూతురికి చిన్న అమ్మాయికిలా మతాబులు కొనుక్కో అని డబ్బిచ్చి వెళ్ళేవాడు. అతనలా ప్రతి పండగకీ ఆహ్వానించటం తనకు నచ్చేదికాదు. దీపావళి పండగకి కూతురికి డబ్బిచ్చి వెళ్ళడం అస్సలు నచ్చేది కాదు. పెళ్ళయిన కొత్తల్లో పెద్దవాళ్ళు, వెళ్ళు బాగుం డదు, నలుగురూ నాలుగు రకాలుగా అనుకుంటారు. అని వత్తిడి తెస్తే రెండు, మూడుసార్లు వెళ్ళారేమో! తన కేమిటో ఈ పండుగ ఆర్పాలాలు చిన్నప్పటి నుండి నచ్చవు. తన తల్లి అంటాండేది అప్పడప్పుడు, “ఏం రామ్మూర్తి నువ్వు మరీ నాస్తికుడివై పోతున్నావూ!” అని.

రమణ పుట్టిన సంవత్సరం కాబోలు, కూతురికి సంబరంగా డబ్బులిస్తూ, “ఇదిగోనే సుశీ, ఇప్పటి నుంచి నీ కొడుక్కీ, నీకూ మతాబుల డబ్బులు” అన్నారు మావగారు.

తనకెందుకో గొప్ప చిరాకేసింది. పాతిక దాటిన కూతురికి మతాబులకి డబ్బులివ్వడమేమిటి? ఇతను పెద్దవాడే కాని బుద్ధి లేదు అనుకుంటున్నాడు.

“మావగారూ! మీ కూతురేం చిన్న పాపాయి కాదు మతాబులు కాలాదానికి. అస్సలీ సంవత్సరం నుంచీ. ఈ పండగ ఇంట్లో చెయ్యనివ్వను” అన్నారు ఉబికివచ్చే కోపాన్ని అణచుకుంటూ.

“అదేమిటి బాబూ...” అని అతనేమో అనబోయాడు. మరేం చెప్పవద్దు ప్లీజ్ అనేసి అక్కడి నుంచి వెళ్ళి పోయాడు.

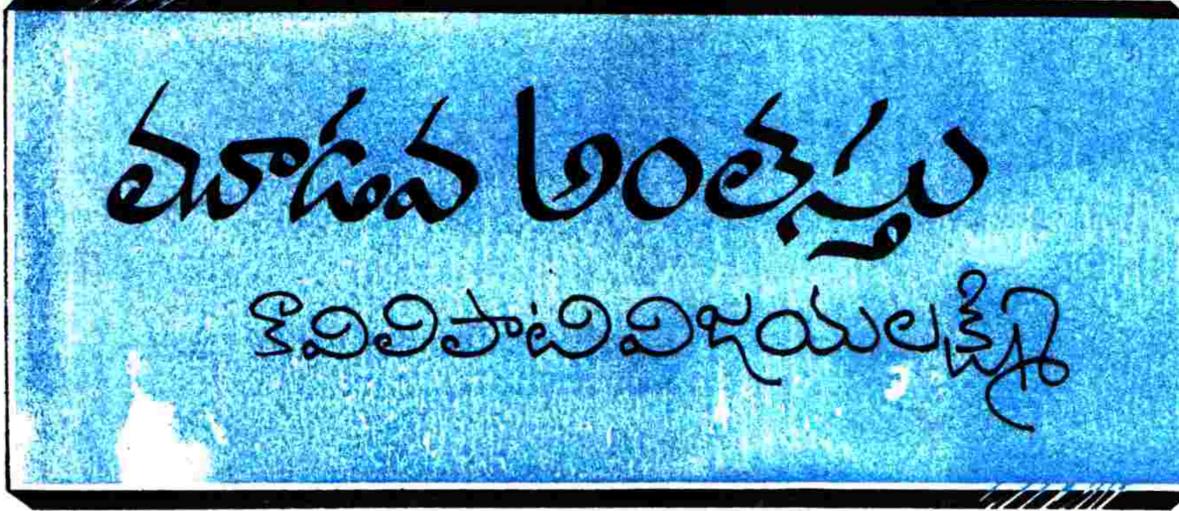
మరో పది నిమిషాల తర్వాత వెళ్ళున్నాను నాయనా! బాబూ జాగ్రత్త అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడతను.

రాత్రి భోజనాలూ అవీ అయిన తర్వాత బాబుని జోకొట్టి నిద్ర పుచ్చుతూ అంది సుశీల. మీరు అలా అనకుండా వుండాలింది అని.

కావచ్చు కాని, నేనలా చెప్పేలా ప్రవర్తించిందాయనే అని తానంటే, ఈ సంవత్సరం బాబు చూస్తాడు మతాబులు. ఏం మనిషో, పాడో ఏ సరదా లేదు, పైగా ఎదటివాళ్ళని చూసి రుసరుస లాడటం సహించలేని తనం అని సుశీల దురుసుగా అనడం, ఆ రోజు ఒక వాగ్యుద్ధమయింది ఇద్దరిమధ్యా. మాడండి ఇప్పటి నుంచి నే మతాబులు కాలుస్తానేమో! అని ఏద్రేసింది సుశీల. ఈ చిన్న విషయానికి తననెంతో గౌరవంగా, ప్రేమగా చూసే మామగార్ని, సుశీలని ఒప్పించాను అని బాధపడ్డాడు తర్వాత.

పట్టుదలగా రెండు మూడేళ్ళు మతాబులు కాలా లేదు సుశీల. రమణగారు, వెలిగే దీపాల్ని ఎదరింటి వాళ్ళు కాలే మతాబుల్ని చూసి చప్పట్లు చరిచి నవ్వడం చూసి తనే మతాబులు కొని బలవంతంగా సుశీలచేత కాలించాడు. మామగారు ఆ నాటి నుంచి కూతురికి డబ్బులివ్వడం మానేశారు.

తనకంత ఇష్టం కాకపోయినా సుశీల రమణ ఆనందం కోసం పదిహేను రూపాయిల దీపావళి సామాన్లు తెచ్చేవాడు. రమణకు ఏడు సంవత్సరాలు నిండాక నాని

టూంది” అంది సుశీల.

మేడ ఎక్కే రెండవ మెట్టుపైన కాలుంచిన మూర్తి అలానే నిల్చుని ఆమె వైపు చూసి, నీకు పిచ్చి పట్టిందిలా వుంది. పండగ కదా! అని గబగబా మేడమెట్లు ఎక్కి గదిలోకి వెళ్ళి ఈజీ చైర్లో పడుకుని పై స్లాబ్ వైపు చూశాడు.

అతను మహాసముద్రంలా గంభీరంగా, హుందాగా పైకి నటించినా, అతని మనస్సు కల్లోలతమాతూనే వుంది. అతని హృదయాన్ని బడబాగ్ని కాలుస్తూనే వుంది.

తానేమన్నాడు? మెట్లెక్కుతూ, పండగ కదా! అని. ఆ మాట విన్న సుశీల ఏమనుకుని ఉంటుంది? తనను నిందిస్తుంది. హృదయం లేని మనిషింటుంది. అన్ని పండగలూ అందరికీ కావచ్చు. కాని, దీపావళి మాత్రం కాదు. ఇది ఎవర్ని ఏ విధంగా బలితీసుకుంటుందో! తన

పోతున్నాయ్. ఓ సంవత్సరం అయితే శ్రీకాకుళంలో మందుగుండు. సామాన్లు మారుతూ పలాస్ పేలి యూనివర్సిటీలో వదివే విద్యార్థులు ఇద్దరు అక్కడి కక్కడే మరణిస్తే, ఓ అబ్బాయి మెట్లవరకూ పరుగుతీసి స్పృహ తప్పాడు. గదిలో వున్న అబ్బాయిలిద్దరిలో ఒకడు మసై గోడకు అంటుకుపోతే, ఇంకొకడి చేతులు రెండూ తెగి స్లాబ్ కి అంటి వేళ్ళాడుతున్నాయ్.

ఎంత హృదయవిదారక దృశ్యం! అతని తల్లిదండ్రు లకు గుండెమంటని చల్లని పానీయాలు ఆర్పలేవే, తనకు నలభై సంవత్సరాలు దాటాయి. ప్రపంచంలో దీపాలు ప్రమాదం లేదు. తమది మూడు అంతస్తుల మేడ. అక్కడక్కడ అందంగా దీపాలంచటం, దీపాలు పేర్చిన ఇళ్ళ వైపు చూడటం, చిచ్చుబుడ్లూ, మతాబులూ, విష్ణుచక్కాలు వెలగటం, మాడడం సుశీలకు చాలా ఇష్టం. కాపురానికి వచ్చిన కొత్తల్లో అయితే చిన్న

పుట్టాడు. తండ్రి పేరు పెట్టుకుంది కనుక, ముద్దుగా సుశీల వాణ్ణి నానీ అని పిలిచేది. అదే వాడి నామధేయమై పోయింది. రమణ నెమ్మదస్తుడు, భయస్తుడు. కాని, నాని చురుకు, తెలివే కాక, దబాయింపు, గలగలా మాట్లాడుతూ ఇల్లంతా తిరుగుతూ ఒకటే సందడి.

గత సంవత్సరం నానిగాడు.... కనులు గట్టిగా మూసు కుని బరువుగా ఊపిరి పీల్చి వదిలాడు మూర్తి.

గత సంవత్సర దీపావళి తాలూకు స్పృతులు ఒక్క-

దిచ్చుబుద్ధవీను" అన్నాడు నాని. కొత్త బట్టలేసుకుని సంతోషంగా "అమ్మా నాకు పది సంవత్సరాలు నిండా యి కదా నేను పెద వాణ్ణి. చూడు ఎంత బాగున్నానో, ఇటుపైన అన్నీ ఫుల్ ఫాంటులే కుట్టించాలి" అన్నాడు నాని.

"అలాగే, మహా పెద్దాడివై పోయావు కాని..." అని వాడి బుగ్గలు ముద్దు పెట్టుకుని జాగ్రత్త నాన్నా! అని మరోసారి హెచ్చరించింది సుశీల.

మూడవ అంతస్తు డాబా మీద దీపావళి సామాన్లు

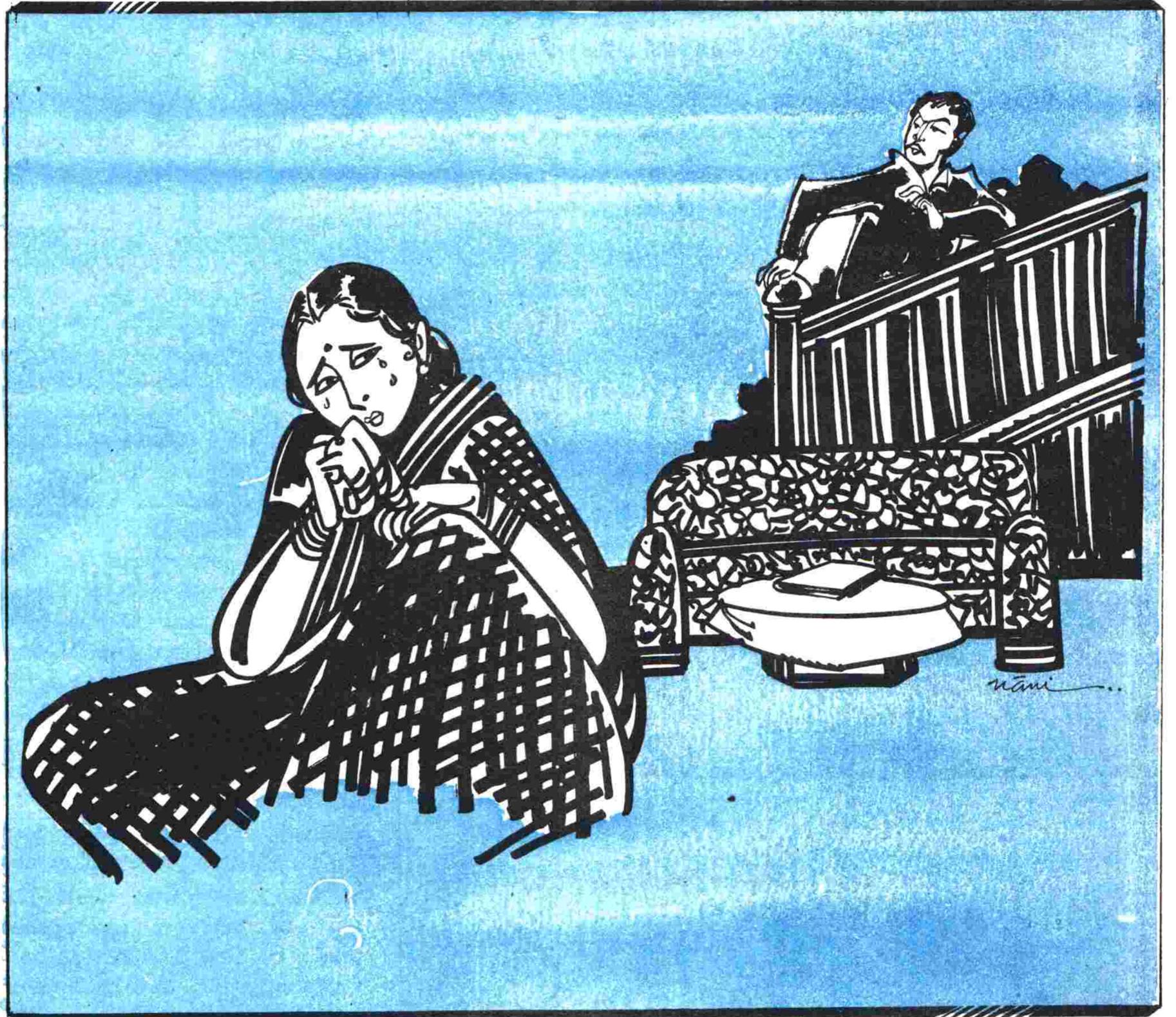
'నాన్నగారు పిసినారి' అన్నాడు నాని. ఆ మూల ఖరారు చేస్తున్నట్టు వెయ్యి వూపుతూ.

సుశీలా, రమణ ఇద్దరూ నవ్వారు. నాని మూల యాక్షన్ చూసి.

"అన్నీ నువ్వే కాల్రా వానీ!" అన్నాడు రమణ.

"నాన్నగారికి చెప్పొద్దు కాని డబ్బులిస్తాను. వీడికింకేం కావాలో కొనరా రవణా" అంది సుశీల.

"నాన్నగారికి తెలియకుండానా?" కళ్ళు వెడల్పుచేసి

క్కటే కన్నీటి బొట్టుగా మారుతుంటే, శోకదేవతలా కూర్చుంది సుశీల.

గత సంవత్సరం—

"అమ్మా ఇవ్వాళ నాన్నగారు తెచ్చిన కొత్తబట్టలేసు కుంటాను" అన్నాడు నాని.

"ఫుల్ ఫాంటు షర్టు. ఏమీ కాల్రాగాడదు సుమా!" హెచ్చరించింది సుశీల.

"అలాగే పగలు కాల్రాకుంటామేమిటి

ఎండలో పేరుస్తూ, "అన్నయ్యా నాన్నగారు పిసినారి. రామం వాళ్ళ నాన్నగారు ఇంకా, విస్సు, రాజు, శేఖరూ వాళ్ళందరి నాన్నగార్లు చేతులు చాపి చూపిస్తూ ఇవన్నీ బోలెడన్ని తెచ్చారు. మన ఎదరింటి రమణిగారు చూడు ఎన్ని సామాన్లుతయారు చేసుకుంటున్నారో! మన నాన్న గారెప్పడూ ఇంతే..ఫీ.." అన్నాడు నాని.

కొడుకులిద్దరివైపు ముచ్చటగా చూస్తున్న సుశీల "తప్ప బాబూ! నాన్నగార్ని అలా అనకూడదు" అంది.

తల్లివైపు ఆశ్చర్యంగా చూశాడు రమణ.

"అవును, ఆయన్ని ఇంకేమన్నా కొనితెండి అంటే పెద్ద రభస చేస్తారు బాబూ! డబ్బులిస్తాను. గమ్మున వాణ్ణి తీసుకుని వెళ్ళు. వాడికి కావాలైనవన్నీ కొనెయ్" అంది సుశీల.

నాన్నగారికి తెలియకుండా అని ఏదో సందేహం వచ్చింది. కాని మళ్ళీ అమ్మకి తాతగారు డబ్బులిచ్చి ఉంటారు అనుకుని తల్లి చెప్పినట్టుగానే నానికి కావల

పవ సామాన్లు కొన్నాడు రవణ.

నాని సంతోషం అంతా ఇంతా కాదు. ఎప్పుడు సాయంత్రం అవుతుందా అని చాలా ఉషోరుగా ఉన్నాడు.

సాయంత్రం ఆ పట్టణ దీపాలు వెలిగే వేళ మూడవ అంతస్తు దాబాపైకి వెళ్ళి నిలుచుంది సుశీల. ఊరు నక్షత్ర మండలంలా ఉంది. యారాడ కొండ లైట్ హౌస్, సిగ్నల్ దీపం, సముద్ర మధ్యంలో ఆగి నడుస్తున్న ఓ దీపాలు పేర్చిన చిన్ని చిన్ని కొండల్లా స్తీమర్లు, దీపాలు వెలిగే వేళ పట్టణ సౌందర్యాన్ని చూసి మెచ్చుకుని ఆనందించే అలవాటున్న సుశీల విశాఖ విస్తరించటమే కాక, కొండలెక్కిపోతూంది అనుకున్న ఆమె పెదవులపై చిరునవ్వు కదిలింది.

అమ్మా నాన్నగారు వచ్చేవారు, నానిగాడి గొంతు ఎందుకో తృప్తిపడినట్టు కదిలి గబగబా మెట్లుదిగి కిందికి వచ్చేసింది సుశీల.

“సుశీ! లేటయినట్టున్నాను. నా కోసం వెయిట్ చేస్తున్నారేలా వుంది. ఊ..కానియ్యండి పండగ. వెధవ గవరయ్య పాపుకారు వద్దంబుంటే నెలాఖరుకివ్వండి అంటూ అదిగో వైర్ బాగ్ లో ఏవో ఇచ్చాడు తగ రెయ్యండి” అన్నాడు గబగబా మూర్తి బట్టలు మార్చుకుంటూ.

“అబ్బో బోలెడు హామ్ హామ్ రా..రా..అన్నయ్యా” నాని సంతోషంగా మూర్తి తెచ్చిన సామాన్లన్నీ వెలికి, ఇవి అన్నయ్యకి, ఇవి అమ్మకి, ఇవి నాకూ అని నాటాలు వేసేశాడు.

వెధవ వెధవ సరదాలు అని తిట్టుకుంటూ, నాకిట్లోకి నడిచి నాలుగు చెంబులు నీళ్ళతో కాళ్ళూ చేతులూ, ముఖం కడిగేసుకుని, దేవుడి గదిలో సుశీల వెలిగించిన మైనపువత్తితో గుగ్గిలం వేసి, గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళిపోతూన్న మూర్తి తులసెమ్మ దగ్గరో అన్న సుశీల మాట వినిపించుకోలేదు.

అతని ఆకారణ కోపానికి తానూ కోపగించుకున్న సుశీల అతన్ని లక్ష్యపెట్టదలచుకోలేదు. “రా రా..రమణా! రా రా నానీ” అని పిల్లల్ని పిలిచి వీధి

“పిడికిలి”

అలాగే మూసి వుంచు
నీ పిడికిలిని
తెర వకు పొరపాటున
అది నీ రైర్యానికి ఊత
నమ్మకానికి చేయూత
అందుకే అలాగే మూసి వుంచు
నీ గుప్పెడు పిడికిలిని
అది నీ స్థిర నిర్ణయం
అదే నీ పట్టుదల చిహ్నం
నీ బ్రతుక్కి ఆధారం
నేటి యువతకు ఆదర్శం
రేపటి జాతి ప్రతిబింబం

-అడుసుమల్లి ప్రభాకర్

గడపలో పిల్లలు సరదాబడ్డ చిచ్చుబుడ్లూ, మతాబులూ అన్నీ కాలించి ఆనందించింది. మూర్తి వీధి గడపలో పిల్లలు సరదాబడ్డ చిచ్చుబుడ్లు అన్నీ కాలించి ఆనందించింది. మూర్తి వీధి గడపవైపే రాలేదు.

నానీ, నానీ అని సుశీల పిలుస్తున్నా వినిపించు కోకుండా నాన్నగారికి ఇది వెలిగించి చూపిస్తా అని మూర్తి గదిలోకి పరుగుతీశాడు నానీ. అయిదు నిమిషాలయిందో లేదో, నాని ఏడుపు.

వెధవా చావు అని మూర్తి గొంతు. చెళ్ళు చెళ్ళున దెబ్బల చప్పుడు.

సుశీల అటువైపు పరుగెత్తి గుమ్మం తమ్ముకుని పడి లేచి, గుప్పెటలో నాని క్రాపు పట్టుకున్న మూర్తి చెయ్యి వెనక్కి తోస్తూ “చాలెండి. పిల్లల్ని కొట్టడం మాత్రం బాగా తెల్పు” అంది రుద్దస్వరంతో. కందిన నాని చెంపలు చూసిన ఆమె కడుపు చెరువై పోయింది. ఏం చేశాడని అంతలా కొట్టుకోవడం? మూర్తి ముఖంలోకి రోషంగా చూస్తూ ప్రశ్నించింది సుశీల. నాని ముఖం మృదువుగా పవలవెంతుతో నత్తి, “ఊరుకో బాబూ! మన ఖర్మ” అని

“సిసిందీ” వెలిగించి నా పంచెలోకి వదిలాడు వెధవ” పళ్ళు కొరికాడు మూర్తి.

“నాడు కావాలని చేసింది కాదు నాన్నగారూ. సిసిందీ కదా!” అని రమణ మాట పూర్తిచేశాడో లేదో రమణ చెంప చెళ్ళునుంది.

“ఏమండీ! మీకు దెయ్యం పట్టిందా?” అరించింది సుశీల.

“ఏమిటి రాస్కెల్ నాగుతున్నావ్?” అతని లోని మొగుణ్ణి మగాణ్ణి అనే అహంకారం రెచ్చగొట్టడంతో బుద్ధి నశించి.

“ఆ దెయ్యమే పట్టిందే! నీకు దీపావళి పండగ దెయ్యం పట్టాలా, అలానే నాకు ఈ పండగ ఇంట్లో మాన్పించాలని” అంటూ సుశీల జడ పట్టి గుంచి, ఆమె మీద చెయ్యి చేసుకున్నాడు మూర్తి.

తల్లిని తండ్రి దండించడం చూడలేని రమణ దోసిల్తో ముఖం దాచుకున్నాడు.

“అమ్మని కొట్టకండి నాన్నగారూ! వేంకెప్పడూ దీపావళి సామాన్లు కాల్యను. ఇంకెప్పడూ మతాబులు కొనమని అడగను. ఎప్పుడూ సిసిందీలు కాల్యను. అమ్మని కొట్టకండి నాన్నగారూ! అప్పలు నేను దీపావళి పండగ చూడనే చూడను. దేవుడి మీద ఓట్టు” అని ఏదే నాని, “వెధవా! అరవకు చంపేస్తాను” చెంప అదిరేలా కొట్టాడు మూర్తి.

అవ్వార ఆ ఇంట్లో బీభత్సవారావరణ మలుముకుని ఆశాంతి రేగి, నిశ్శబ్దమయింది.

భోజనాలు లేవు, దీపాలు ఆరాయి. పిల్లలూ, పెద్దలూ చెదిరిన మననూ, బెదిరిన హృదయం, మూర్తి అయితే అప్పలు నిద్ర పోనే లేదు. పిల్లలు వెక్కివెక్కి ఏడ్చి అంటి ఏద్రలోకొరిగారు. తల్లిని కావలించుకు పడుకున్న నాని కుమిలి కుమిలి ఏడ్చే తల్లి చెవిలో, “నానుంచే కదమ్మా నువ్వు దెబ్బలుతిన్నావ్! నేను నుది దీపావళి చూడనుగా!” అన్నాడు తల్లి చెవిలో గునగుసగా.

కొడుకుని దగ్గరగా తీసుకుని తల విమిరింది సుశీల. ‘ఎప్పుడూలేదు.. ఏ ఏమిటిలా జరగింది పండగ!’ అనుకుంది.

ముందుగా మెలకువ వచ్చింది మూర్తికే. అంటి ముఖాలు నాడి ఏద్రపోతూన్న భార్య పిల్లలవైపు చూశాడు. పళ్ళాత్రాపం, జాలి. వీళ్ళు తాను కొడితే కొడతారా? తిడితే తిడతారా? ఏ. ఉత్త పశువులా ప్రవర్తించాను. తనను తానే తిట్టుకుని టైము ఆరు

దాటుతున్నా సుశీలను లేపలేని సిగ్గుతో బాత్ రూమ్ వైపు వడిచాడు.

సురో బదారు నిమిషాలు తర్వాత మెలకువ వచ్చిన సుశీల, మూర్తి బ్రష్ చేసుకుంటున్న అలికిడి గ్రహించి వ్యావెలిగించి గబగబా కాఫీ కలిపింది.

కాఫీ గ్లాసు చేతికి అందిస్తున్న సుశీల ముఖంలోకి చూశాడు మూర్తి.

ఆమె కనురెప్పలు ఉబ్బి వున్నాయి. అంతే. అస్సలు రాత్రేమీ జరగనట్టే పిల్లల్ని లేపి చకచకా ఇంటిపనులలో లీనమయిపోయిన ఆమె ప్రేమ ప్రవర్తన మూర్తికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. అది పెద్దంటే పిల్లరా! అని తల్లి వినాడో అన్నమాట గుర్తువచ్చింది. రమణ, నాని అస్సలు మూర్తి వైపు రాలేదు, మాట్లాడలేదు.

టిఫిన్ ప్లేటు సుశీల చేతిలోంచి తీసుకుంటూ అన్నాడు మూర్తి. "సారీ. ఎక్స్ క్యూజ్ మీ సుశీ! పిచ్చి కోపంలో అదుపుతప్పే నిన్నూ, పిల్లల్ని..." అని.

"పర్లేదులేండి" అని తేలిగ్గా నవ్వేసింది సుశీల.

మళ్ళీ రోజులు సాఫీగా జరిగిపోతున్నాయి.

అవ్యాళ ఆదివారం మధ్యాహ్నం మూడు గంటల వేళ, లెక్కలు చేసుకుంటున్న వాడల్లా లేచి "అన్నయ్యా ఫ్రెండ్స్ టెచ్చుకుంటానురా" అని కాలికి వెళ్ళులన్నా వేసుకోకుండా వీధిలోకి తుర్చుమన్నాడు నాని.

సాయంత్రం ఆరయింది. నానిగాడు ఇంటికి రాలేదు. ఇంకా రాలేదు. వీడేమయ్యాడు? అనే ప్రశ్న ఆ తల్లిదండ్రుల హృదయాల్ని కలవరపెట్టింది. ఆ వీధి చివర వారింట్లో టీ.వి. చూస్తూ అప్పడప్పడు ఆలశ్యంగా ఇంటికి వచ్చే అలవాటుంది నానికి. అక్కడికే వెళ్ళి వుంటాడు అని సరిపెట్టుకున్నారు కాస్తేపు.

"వాళ్ళింట్లో వున్నాడేమో! చూసారారా రమణ!" అని రమణని పంపించారు.

బదారు నిమిషాల్లోనే, లేడు అని కబురు తెచ్చాడు రమణ.

ఎక్కడికి వెళ్ళి వుంటాడు? అనుకుంటూనే బట్టలు మార్చుకున్నాడు మూర్తి.

రమణ, మూర్తి రోడ్డెక్కారు. నాని ఫ్రెండ్స్ దరికళ్ళకో వెళ్ళారు.

"సాయంత్రం టీవీలో ఎవరో పిల్లలతో బంతి ఆడడం చూశానుండి!" అని ఒకాయన చెబితే, 'ఎవరాపిల్లలు?' అనే ప్రశ్నకు సరియైన జవాబులేదు.

నాని ఇంటికి రాలేదు. 'ఏమయ్యాడు? సముద్రంలో పడ్డాడా? ఎవరన్నా ఎత్తుకుపోయారా? ఎక్కడున్నావురా బాబూ! ఆకలికి ఆగలేని నీకు ఎవరు అన్నం పెట్టారురా!' మాతృమూర్తి హృదయంలో హాలాహల జ్వాలలు. వాణ్ణి వెంటనే చూసెయ్యాలి. వాడింటికి రాక పోతే ఈ శోకాన్ని భరిస్తూ భగవంతుడా తాను జీవించలేదు.

వీధివీధులూ తిరిగి నిస్సహాయ్ ఇల్లు చేరిన మూర్తి హృదయం కల్లోలత సముద్రమే అయింది. రమణ చేష్టలు దక్కిన శిలా విగ్రహంలా, ఈ హతాత్

పుష్పక వృక్షం

నా హృదయం
పుష్పక విమానం
ఎందరికయినా చోటుంటుందులో
ఇంతవరకూ ఉన్నవారికెంతమాత్రమూ
ఇరుకు కలక్కుండా

నా హృదయం
నిత్యం కొత్త చిగుళ్లు తొడిగే
సతత హరిత వృక్షం
నా హృదయం
పుష్పక వృక్షం.

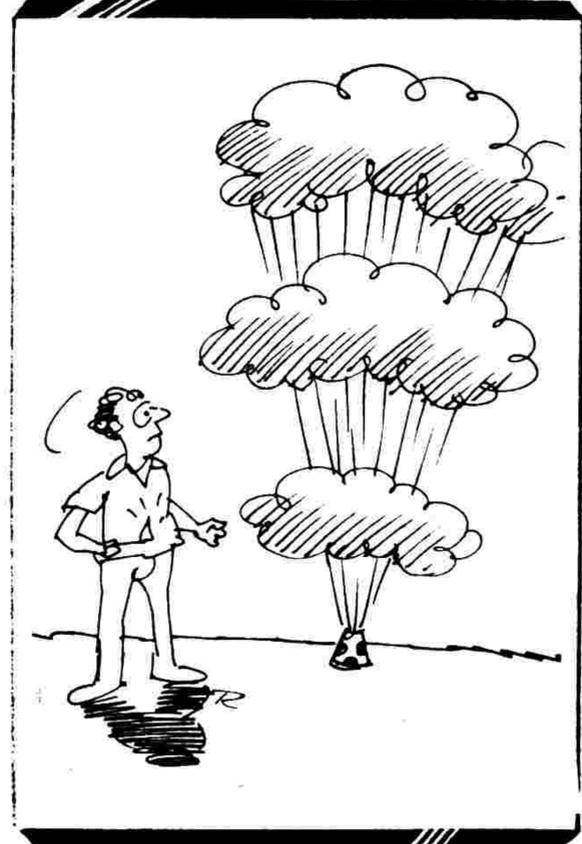
-మానేపల్లి సత్యనారాయణ

పరిణామానికి మూగబోయి, బిత్తర చూపులు చూస్తూ కన్నీరు విడుస్తున్నాడు.

ఆ రాత్రి శివరాత్రి, వారి కుటుంబానికి కాదు ఆ వీధి అందరికీ.

మర్నాడు మళ్ళీ గాలింపు. పోలీసు రిపోర్టు, ఫోటో పేపర్లలో వేయించే కార్యక్రమం జరిగాయి. నాని జాడ లేదు.

యారాడకొండ, ఊరు, దుర్గగుడి, ఫ్రెండ్స్ ము తీసుకుని పిచ్చివాడిలా, జత వీడిన పక్షిలా విలవిలలాడుతూ తిరిగొడు రమణ. కాళ్ళుపీకుతున్నాయి. ఏం తింటున్నాడో, ఏం తాగుతున్నాడో, నీర్పం.

బంధువులు, స్నేహితులు, పరిచయస్థుల సరామర్మలతో రాకపోకలతో ఇల్లు తీర్థ మయింది. సుశీల కంటనీరు కట్టలేదు. మూర్తి మూడవ నాటికి ముసలివాడయి మతిచలించిన వాడిలా అయిపోయాడు.

పుత్ర వియోగం అదీ కనుపించకుండా పోవడం, ఆ బాధ, వేదనా మరణయాతనకన్నా వెయ్యిరెట్లు ఎక్కువేమో!

అందిన వార్తలు. కాస్తేపునాని బీచ్ లో బంతాలు ఆడాడు, ఆ తర్వాత బోటులో ఒక్కడే దుర్గ గుడికి వెళ్ళాడు. విభూది, తీర్థం, కుంకుమ తీసుకున్నాడు. రెండు మూడు నిమిషాలు కూర్చుని వెళ్ళిపోయాడు. తర్వాత ఎటువెళ్ళిందీ, ఎక్కడికి వెళ్ళిందీ ఎవరికీ తెలియదు.

మూడవరోజుమధ్యాహ్నం, ఆ ఇంటి శోకంలానే బయట వర్షం, ఈదురుగాలులు, వీదర. విశాఖ టౌనులో వర్షం కురిసిందంటే సైదుకాలువలు రోడ్లని ముద్దెట్టుకుంటాయేమో! టౌను పాయభానా అవుతుంది. అదీ కొన్ని ఇరుకు వీధులయితే మరి వండాలంగా వుంటాయి.

అయినా మూర్తి ఇంటికి జనం ఎడతెరిపి లేకుండా వచ్చిపోతూనే వున్నారు.

ఇరుగుపొరుగు ఆ భార్యభర్తలకు వచ్చవెప్పి వేదాంత బోధచేసి నాలుగు మెతుకులు కలికించారు.

"మూర్తిగారిది ఈ ఇల్లేనాండి? ఈ ఇంట్లో అబ్బాయే నాండి? తప్పిపోయింది?" అని ప్రశ్నిస్తూ ఇద్దరు అబ్బాయిలు ఇంట్లోకి వచ్చారు.

"అవును, మా అబ్బాయే ఎక్కడున్నాడు?" వంటిని, మనస్సుని కృంగదీస్తున్న నీర్పమంతా పోయి వీనుగంతబలం వచ్చినట్లు భార్యభర్త లిద్దరూ ఒకేసారి ప్రశ్నిస్తూ లేచి నిల్చున్నారు.

ఎక్కడున్నాడో చెప్పడానికి తికమకపడ్డ అబ్బాయిలు

"బయట ఎన్నెగారున్నారండి" అన్నారు.
 "నాయివా దొరికావురా, సుశీ పోలీసులకు దొరికాడే మనవాడు" అని ఫరుగులాట్టి నడకతో వీధిలోకి నడిచాడు మూర్తి. గుండె నీండుగా వండగవుతుంటే అతన్ని అనుసరించింది సుశీల.
 ఎన్నె చెప్పిన వివరాలు వివేసరికి సుశీల గుండె పండుగ బాణాలు అగాయి. బడబాగ్ని జ్వాలలు రేగాయి. ఆలోలు బీచ్ రోడ్డువైపు ఫరుగులు తీశాయి. అంత వర్షంలోనూ, అక్కడ తీర్థంలా ప్రజలు.
 "నేను చూడలేను, చూడలేనూ!" అప్పటిదాకా నానిగట్టి చూడాలని తపించిపోయిన మూర్తి అరుస్తూ రోదిస్తున్నాడు. అతన్ని పట్టలేకపోతున్నారు. అరిచరిచి అతను మూర్ఖపోయాడు.
 "మీ అబ్బాయి అవునో, కాదో చూసి చెప్పండమ్మా అంతే!" అన్నాడు ఎన్నె సుశీలని.
 అటువైపు అడుగులు వేసిందా శోకమూర్తి. పదవ నెంబరు జట్టి దగ్గర జనం గుమిగూడారు. కడలి కడుపున తన కొడుకు. అంతిమ క్షణాల్లో దుర్గతీర్థం తీసుకుని అమరుడయిపోయిన బాలుడు. గట్టిగా కనులు మూసుకుని బరువుగా ఊపిరి వీల్చి వదిలింది సుశీల గుండె పగులకుండా ఫదిలపరుచు కుంటున్నట్లు.
 కనులు విప్పి తల వంచి చూసింది. వీటిలో మాపులు మసకబారడంతో కనులు పవలచెంగుతో గుడుచుకుంది.
 కడలిని కడలి వీటిలో, చేపలు చర్మం తినేసి బోర్లావడి చేతులూ, కాళ్ళూ చాపిన అప్తినంజరం.

నిక్కరు, మొలకు బిగించిన బెట్టు, చారల చొక్కా ఆరోజు నాడు వేసుకువెళ్ళినవే.
 ఎన్నె వివో ప్రశ్నలు వేస్తూ, ముందుకి ఉరక బోయిన సుశీల చెయ్యిపట్టి ఆపుతూ, "నేనూ మీలాటి నష్టజాతకుణ్ణే తల్లీ!" అని తను అకర్థంగా వదిలిన పిస్టల్ పేలి మరణించిన తన కొడుకు కథ చెప్పి, "జీవితంలో మరి కష్టసుఖాలుంటాయ్" అన్నాడు.
 నానిగట్టి పోస్టుమార్గం రిపోర్టు హోర్ట్ ఫెయిల్యూర్.
 "దుర్గతీర్థం తర్వాత నముద్రపు నీరు మింగలేదు. ధన్యుడు. చిన్నవాడైనా మరణం గొప్పది, మోక్షం

పొందుతాడు" అన్నారెవరో.
 అయిపోయింది నానిగట్టి జీవితం.....ముగిసి పోయాలు నా ముచ్చటలు.
 నానిగట్టి ఆ నాడన్న మాటలు... "మరి దీపావళి నేను చూడమగా, దేవుడి మీద ఒట్టు" ఆ మాటలు చెప్పుల్లో గింగురుమంటున్నాయి సుశీలకు.
 రమణ ముఖావంగా, గంభీరంగా వుండిపోయాడు. మరి దీపాలు వెలిగించు అనలేదు మూర్తి. తొమ్మిది దాలాక సుశీలా, రమణా మౌనంగా కూర్చున్న దగ్గర కొచ్చి, ఆ భరించలేని నిశ్చయాలను కదిలించాలని అన్నాడు.
 "లే సుశీ! అన్నాలు తిందాం. ఏ పాలు తప్పినా సాపాలు తప్పదుగా!" అన్నాడు నవ్వుతూ.
 లేచి వంటశంపి వైపు నడిచింది సుశీల. ఆరోజు పిండివంటలు లేవాశంట్లో.
 "మూడవ అంతస్తు ధూలిగా వుంది తుడిపించావా?" అడిగాడు మూర్తి సుశీలని.
 "అమ్మ మూడవ అంతస్తుకి వెళ్ళదు నముద్రం కనిపిస్తుందని" జవాబిచ్చాడు రమణ.
 తన కొడుకుని మింగిన కడలిని చూస్తే ఆమె శరీరం, మననూ అంతా బడబాగ్ని మంటలే. ఆమెలో కసి రేగుతుంది. కనులు నీటికడవలవుతాయి. అందుకని తమ శంపి మూడవ అంతస్తు నుంచి కుడివైపుకు చూస్తే యారాడకొండ, విరిగినదే కడలి అలలు. ఆమె ఆ అంతస్తుకు వెళ్ళదు. అటు చూడదు.

<p>దీపావళి శుభాకాంక్షలతో</p> <p>వివాహాది శుభకార్యములకు, పండుగలకు</p>	
<p>శ్రీ విజయా స్టూడియో</p> <p>కంప్యూటరైజ్డ్ కలర్ లాబ్ సదుపాయముతో</p> <p>ఏలూర్ రోడ్ సెంటర్, విజయవాడ-2</p> <p>ఫోన్: 63774</p>	<p>ఉషా కలర్ లాబ్</p> <p>కంప్యూటరైజ్డ్ కలర్ లాబ్ సదుపాయముతో</p> <p>నాజ్ సెంటర్. గుంటూరు.</p> <p>P.P. 22629</p>
<p>గ్రేస్ కలర్ లాబ్</p> <p>కంప్యూటరైజ్డ్ కలర్ లాబ్ సదుపాయముతో</p> <p>S.R.M.T. ఎదురుగా, కాకినాడ</p>	<p>విశాఖ కలర్ లాబ్</p> <p>కంప్యూటరైజ్డ్ కలర్ లాబ్ సదుపాయముతో</p> <p>ఉమర్ ఖయ్యాం బాఠ్ ప్రక్కన, డాబా గార్డెన్స్, విశాఖపట్టణం.</p>